

พลวัตการปรับตัวของชนไทดำบ้านนาป่าหนาด
ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดเลย
DYNAMICS OF TAIDAM PEOPLE AT BANNAPANAD
VILLAGEADJUSTMENT IN SOCIETY IN LOEI PROVINCE

พระครูอินทสารวิจักษ์ อินทสโร (กิจไร)¹

และ พระมหามิตร ฐิตปณฺโญ²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2}

Phrakhruinthasanwajak Inthasaro (Kichrai)¹

and Phramaha Mit Titapanyo²

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus, Thailand^{1,2}

Corresponding Author; E-mail: thongkun3737@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นมาของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด 2) ศึกษาพิธีกรรมและพหุวัฒนธรรมของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด และ 3) ศึกษาพลวัตการปรับตัวของชนไทดำบ้านนาป่าหนาดในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดเลย เป็นวิจัยภาคสนามมีวิธีดำเนินการศึกษาวิจัย ได้แก่ การศึกษาในเชิงเอกสารและการศึกษาภาคสนามจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาวิเคราะห์พรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเป็นมาของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด พบว่า บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีโครงสร้างทางสังคมที่ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและ

* ได้รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2563; แก้ไขบทความ: 29 ธันวาคม 2563; ตอปรับตีพิมพ์: 30 ธันวาคม 2563

Received: February 23, 2020; Revised: December 29, 2020; Accepted: December 30, 2020

วัฒนธรรม โดยเฉพาะในกลุ่มชนชาวไทดำเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มชนชาวไทดำจะนับถือผีตามบรรพบุรุษมีภาษาที่พูด เพราะกลุ่มชนชาวไทดำมีภาษาพูดเป็นของตนเอง จึงแตกต่างกันในทางความเชื่อที่เป็นความเชื่อดั้งเดิม

2. พิธีกรรมและพหุวัฒนธรรมของชาวไทดำ พบว่า เป็นพิธีกรรมที่เป็นความเชื่อเฉพาะกลุ่มมี การนับถือผีของไทดำหรือไทดำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำรงไว้ซึ่งความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทดำการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เป็นสัญลักษณ์และลักษณะทางวัฒนธรรมของไทดำ

3. พลวัตการปรับตัวของชนไทดำบ้านนาป่าหนาดในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดเลย พบว่า พลวัตของกลุ่มชาติพันธุ์ในการต่อสู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ สิทธิ ความเชื่อ และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำ ความเปลี่ยนแปลงในการปรับตัวมักจะมุ่งไปในทิศทางค่านิยมอันเป็นพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง คือ 1) การเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณคุณภาพและสิ่งแวดล้อมทุกด้าน 2) มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง 3) เป็นพลวัตถึงความเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง 4) มีลักษณะเป็นแผนและโครงการที่ก่อเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า 5) มีลักษณะเป็นวิชาการ 6) มีลักษณะที่ให้น้ำหนักต่อการปฏิบัติความจริงที่ทำให้เกิดผลจริง 7) การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากมนุษย์

คำสำคัญ: พลวัฒน์; สังคม

Abstract

This research aimed to 1) study the history of the Tai Dam group of Ban Na Pa Naat people, 2) study the rituals and multiculturalism of the Tai Dam people, Ban Na Pa Naat, and 3) study Phonwat, the adaptation of the Tai Dam people. Ban Na Pa Naat in a multicultural society in Loei Province It is a field research, with methods of conducting research such as a documentary study and a field study based on in-depth interviews. And analyzed to describe

The research results were found that

1. Background of the Tai Dam group of Ban Na Pa Naat people found that Ban Na Pa Naat, Khao Kaeo Sub-district, Chiang Khan District, Loei Province

has a social structure that adheres to tradition and culture Especially in the Tai Dam people mostly The Tai Dam people respect spirits according to their ancestors who speak. Because the Tai Dam people have their own language Therefore differ in the belief that the original belief

2. Rituals and multiculturalism of the Tai Dam people were found to be religious rituals in particular groups. The respect for the spirits of the Tai Dam or Tai Dam is the most important factor in maintaining the integrity of the Tai Dam society. It is a symbol and cultural characteristic of Tai Dam.

3. The adaptation dynamics of the Tai Dam peoples of Ban Na Pa Nad in a multicultural society in Loei Province found that the dynamics of ethnic groups in fighting and adapting to changes in the rights, beliefs and wisdom of the Athai Dam Changes in adaptation tend to be directed towards values that are both external and internal. This affects the behavior leading to the comparison: 1) Changes in quantity, quality and environment in all aspects. 2) It is a process that occurs in a continuous sequence. 3) is a dynamic to occur continuously. Unstoppable 4) The nature of the plans and projects that arise from the preparation in advance 5) The technical nature 6) The characteristics that weigh the action, the truth that makes the real results 7) This change It is something that arises from humans.

Key words: Dynamics; Society

บทนำ

ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม โดยการมีภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชนไทย อย่างน้อยมีถึง 3 กลุ่มซึ่งเป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญ อันมีคุณค่าทางด้านภาษาและประวัติศาสตร์ของชาติ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาและความรู้ที่เกี่ยวกับมนุษยชาติในกลุ่มชาติพันธุ์แถบเอเชีย โดยการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาทางราชการเพียงภาษาเดียว ในการติดต่องานทุกระดับ ในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และ

โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำในจังหวัดเลยมีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่อย่างน้อยถึง 3 กลุ่มเป็นอย่างน้อย คือ กลุ่มไทเลย กลุ่มไทดำ และกลุ่มชนที่อพยพมาจากเมืองหลวงพระบาง โดยเฉพาะกลุ่มไทดำที่อำเภอเชียงคาน บ้านนาป่าหนาด กำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤตที่รุนแรงและชัดเจนที่จะถูกกลืนทางภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีโอกาสที่จะเสื่อมสลายไปในศตวรรษนี้ โดยเฉพาะกลุ่มชนไทดำชุมชนเหล่านี้อยู่ในภาวะวิกฤตระดับต่างกัน ที่จะรักษาภาษาดั้งเดิมและวัฒนธรรม เพราะคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ ขาดความมั่นใจในภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เกรงถูกรอบำและสูญเสียความหลากหลายทางภาษาและทางวัฒนธรรมของตน ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมในแต่ละชุมชนแสดงให้เห็นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะหรือความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชาติพันธุ์ของตน ปัญหาและความต้องการในแต่ละชุมชนย่อมแตกต่างกันไป การช่วยเหลือหรือชุมชนพึ่งพาตนเองย่อมแตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน ทั้งหมดอาจมีลักษณะทั่วไปในสถาบันทางสังคมที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ความมีชีวิตทางวัฒนธรรมในสังคมต่างๆ ย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมประเพณีมีความสำคัญเป็นอย่างมากในแต่ละชนชาติของตนชาติพันธุ์ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ผ่านประสบการณ์ดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ย่อมมีความรอบรู้หรือภูมิปัญญาแห่งท้องถิ่นที่ตนได้ประสบมา สิ่งเหล่านี้ยังจะได้สืบทอดกันไปอีกนาน แต่ปัญหาของคนหนุ่มสาวในยุคนี้ ลืมวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของตนไปตามยุคสมัยใหม่และวัฒนธรรมทางตะวันตกเข้ามา หรือไม่ก็คงเหลือน้อยเต็มที เพราะกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นกลุ่มชนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์กับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตมากกว่า ร้อยปี มีความแตกต่างจากกลุ่มชนอื่นๆ และมีวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง โดยอาศัยตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ตาม ภูมิภาคต่างๆ (Napolian Hil., 2015: 836-373) วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยมีความหลากหลาย มีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไป โดยสภาพเศรษฐกิจ-สังคมตามจารีตประเพณีเป็นการปรับตัวเข้ากับฐานะและทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิทางสังคมที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ด้วย กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่ราบ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มใหญ่ที่มีวิถีการดำรงชีวิตกลมกลืนกับคนไทยทั่วไป มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จัดเป็นดินแดนแห่งความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยปรากฏชาติต่างๆ ตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ทั่วทั้งภูมิภาค อาทิ ชาวพม่า ชาวไทย ชาวลาว ชาวกะเหรี่ยง ชาวลาวหู่ มูเซอ เย้า ม้ง และชาวไทดำ เป็นต้น

ชาติพันธุ์ (Ethnicity) คือ กลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกันมีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นแบบแผนเดียวกัน รวมถึงมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเชื้อชาติและสัญชาติสอดคล้องกัน สำหรับผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน มักมีความรู้สึกผูกพันกันทางสายเลือดและทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้เองที่ทำให้ กลุ่มชาติพันธุ์ไทดำต่างย่อยที่ถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน ต่างก็มีที่มาจากแหล่งเดียวกัน จึงเกิดความผูกพันกันทางสายเลือดสมัครสมานกลมเกลียวมีความสามัคคีกัน หมู่บ้านนาป่าหนาดก็เช่นเดียวกัน แม้จะมีอยู่เพียงหมู่บ้านเดียวในจังหวัดเลยแต่กลุ่มคนไทยทรงดำ (ไทดำ) ก็สามัคคีกัน แม้แต่ความแตกต่างกันในด้านประเพณีหรือวัฒนธรรม เช่น การนุ่งห่มผ้าจะชอบสีดำเป็นหลักก็ตามแต่ก็มีสวดสวดหลายอย่างของชนกลุ่มไทยทรงดำอยู่ การดำรงชีวิตก็เช่นเดียวกัน โดยมากชอบทำการเกษตรกรรมทำไร่ทำนาเป็นหลัก (Seree chalao, 2002: 36-37)

ไม่ต่างอะไรกับประเทศไทยอันเป็น “พหุสังคม” ที่ผู้คนมีความแตกต่างหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมจึงเป็นรัฐประเทศที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์มากมาย อาทิ ไทยพวน ไทยเวียง มอญ กะเหรี่ยง และไทดำ เป็นต้น แต่กลุ่มชาติพันธุ์ที่ผู้วิจัยคิดว่าสามารถเป็นกรณีศึกษาในประเด็น “เรื่องชาติพันธุ์” ได้เป็นอย่างดีเยี่ยม ได้แก่ “**ไทยทรงดำ**” บ้านนาป่าหนาดเพราะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประวัติศาสตร์ในทางการปกครองภายในกลุ่มของตนเองและภายนอกกลุ่มที่น่าสนใจ เห็นได้จากเรื่องการลี้ภัยสงครามของชาวไทดำจากเมืองแกหรือเตียนเปียนฟูทางตอนเหนือของประเทศเวียดนามจนกระทั่งได้มาตั้งหลักแหล่งอยู่ที่อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย ส่วนกรณีของประเทศไทยนั้น พบว่า โครงสร้างสังคมไทยในอดีตมักมองคนไทยในความหมาย ของกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมและพูดภาษาไทย ส่วนคนลาว คนพม่า คนเขมร ก็หมายถึงกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรม และพูดภาษาลาว พม่าและเขมรตามลำดับนอกจากนั้น เมื่อชนชาติอื่นๆ เช่น คนอินเดียหรือคนจีนอพยพเข้ามาอยู่ในดินแดนประเทศไทย ชนเหล่านี้ก็มักถูกมองเป็น “แขก” “เจ๊ก” “พราหมณ์” หรือ “เถ้าแก่” ตามแต่สถานภาพและสภาวะแวดล้อมที่มีอยู่รายล้อม สิ่งเหล่านี้ในความเป็นจริง

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทดำ เป็นการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยด้านวัตถุพัฒนาคุณภาพชีวิต พิธีกรรมของชาวไทดำ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของไทดำนั้นมักเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของความเชื่อนั้น ไทดำยังมีการนับถือผีเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำรงไว้ซึ่งความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทดำ การประกอบพิธีกรรมต่างๆ เป็นสัญลักษณ์และลักษณะทางวัฒนธรรมของไทดำ ผีที่ไทดำถือว่าเป็น

ความสำคัญและใกล้ชิดที่สุดคือ ผีเรือน (ผีบรรพบุรุษ) เพราะเชื่อว่าผีเรือนจะคุ้มครองปกป้องรักษาลูกหลานให้มีความสุข ความเชื่อเรื่องผีเรือนเป็นความเชื่อที่เหนียวแน่นที่สุดและผูกพันกับวิถีชีวิตของชาวไทดำตลอดมาอย่างยาวนาน เมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาแพร่หลายและเป็นที่นิยมนับถือของชาวไทดำก็ตาม ก็ไม่ได้ลดการนับถือผีลงแต่กลับผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับการนับถือผีกับศาสนาพุทธให้เข้ากับวิถีของกลุ่มชนได้เป็นอย่างดี ความเชื่อที่เกี่ยวกับผีเรือนและการปฏิบัติต่อผีเรือนถือเป็นหน้าที่ของทุกคนเพราะเป็นสิ่งที่ดำรงเป็นสิริมงคลต่อตนเอง (Renu Muanjanchoei, 2002: 36-37)

กลุ่มชาติพันธุ์ไทดำสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อดั้งเดิม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับผีได้ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของไทดำ วัฒนธรรมของไทดำมีกลไกหลายระดับที่ช่วยสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคมชาติพันธุ์ของตนไว้ได้ภายใต้สำนึกชาติพันธุ์ของความเป็นพวกเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็น ภาษา เครื่องแต่งกาย ตลอดจนถึงความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ แต่กลไกที่เข้มแข็งและคงทนที่สุด ได้แก่ คติการนับถือผีบรรพบุรุษและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมก็ยังมียุคสมัยที่จะแตกหน่อผลิบาน เกิดพัฒนาการในรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นได้และถือเป็นสิ่งที่ได้สืบสานขึ้นมาจากรากเหง้าวัฒนธรรมดั้งเดิม (สุมิตร ปิติพัฒน์ และ เสมอชัย พูลสุวรรณ, 2540 : 57)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มไทดำซึ่งมีวัฒนธรรมที่ผสมผสานกับพุทธศาสนาและความเชื่อเรื่องผี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับสังคมไทยอย่างลึกซึ้ง ผู้จะได้นำเสนอก่อนกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำที่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อจะเป็นประโยชน์แก่สังคมแห่งการปรับตัวในพหุวัฒนธรรมของสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด
2. เพื่อศึกษาพิธีกรรมและพหุวัฒนธรรมของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด
3. เพื่อศึกษาพลวัตการปรับตัวของชนไทดำบ้านนาป่าหนาดในสังคมพหุวัฒนธรรม

จังหวัดเลย

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทั้งวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และภาคสนาม โดยการใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาในเชิงเอกสาร (Qualitative Research) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องชั้นปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หนังสือ รายงานการวิจัย ภาพถ่าย บทสัมภาษณ์ แนวคิด หลักการ ความเป็นมา การพัฒนาชีวิตของชาวบ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

2. รวบรวมข้อมูลวรรณกรรมจากเอกสารและหลักฐานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือรวมทั้งเอกสารอื่นๆ

3. ทำการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยสัมภาษณ์กลุ่มที่เกี่ยวข้องในการวิจัย เอกสารแปลและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

4. รวบรวมข้อมูลจากภาคสนามโดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลักในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 25 รูป/คน

5. กลุ่มผู้นำทางการ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทำพิธีกรรมและผู้นำทางการทั้งหมดเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมวัฒนธรรมและการพัฒนาสังคม ชุมชน

6. กลุ่มผู้นำพิธีกรรม เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ เพราะเป็นผู้มีประสบการณ์มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของชาวไทดำ เห็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ

7. ตัวแทนไทดำ เป็นผู้ให้ข้อมูลดังนี้

1. ด้านประชากร	25 รูป/คน
2. ด้านเป้าหมาย	1 บ้านนาป่าหนาด โดยแบ่งออกได้ดังนี้
1. พระสงฆ์	จำนวน 1 รูป
2. คณะกรรมการบริหารชุมชน	จำนวน 3 คน
3. นักปราชญ์ชาวบ้าน.	จำนวน 3 คน
4. ผู้ประกอบพิธีกรรม	จำนวน 5 คน
5. ประชาชนทั่วไป	จำนวน 13 คน
รวมทั้งสิ้น จำนวน 25 รูป/คน	

ผลการวิจัย

ความเป็นมาของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด พบว่า ไทดำเป็นชนชาติไทยสาขาหนึ่ง มีชื่อเรียกต่างกันหลายชื่อ เช่น ลาวโซ่ง ไทยโซ่ง ลาวซ่งดำ ลาวซ่งดำ ผู้ไทยดำ ไทยทรงดำ เป็นต้น ถิ่นฐานเดิมของไทดำอยู่ที่แคว้นสิบสองจุไทย บริเวณแม่น้ำแดง (แม่น้ำแตหรือแม่น้ำตาว) แม่น้ำและบริเวณแม่น้ำอู จนมาถึงแม่น้ำโขงในแคว้นสิบสองจุไทยนี้ ประกอบด้วยเมืองต่างๆ คือ เมืองโค เมืองเจียน เมืองมูน เมืองกลาย เมืองดุง เมืองหม่วย เมืองลา เมืองมัว เมืองวาด เมืองสวางในแคว้นสิบสองจุไทย มีเมืองแกหรือเมืองเตียนเบียนฟู เป็นเมืองศูนย์กลางและเมืองหลวง เมืองแกนี้มีพระเจ้าล้านเจืองเป็นผู้สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. 1463 ปัจจุบันเมืองแกตั้งอยู่ตอนเหนือของลาวหรืออยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศเวียดนามแคว้นสิบสองจุไทยตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของประเทศเวียดนาม ไทดำมีประวัติศาสตร์และความเป็นมาที่ยาวนานตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้าซึ่งมีโครงสร้างทางสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษาพูด ภาษาเขียนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รักความสงบ รักอิสรภาพไม่ขึ้นตรงกับใคร ไม่ได้เป็นศัตรูกับใครและเป็นมิตรกับทุกคนทั้ง จีน ลาว และเวียดนาม ไทดำอพยพเข้ามาในประเทศไทยหลายครั้งด้วยกัน อันเป็นผลมาจากศึกสงครามแย่งชิงอำนาจการปกครอง

ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2323 สมัยกรุงธนบุรี กองทัพสมเด็จพระเจ้าพยามหากษัตริย์ศึกให้กองทัพเมืองหลวงพระบางยกทัพไปตีเอาเมืองหม่วยเมืองตันตซึ่งเป็นเมืองของไทดำแล้วกวาดต้อนครอบครัวไทดำลงมาประเทศไทยโปรดเกล้าให้ไทดำไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี ส่วนลาวเวียงจันทร์ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดสระบุรีจังหวัดราชบุรี จังหวัดจันทบุรี และสืบเชื้อสายมาจนทุกวันนี้

ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2335 ก็มีการกวาดต้อนไทดำมาอีกจากเมืองแก เมืองพวน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าให้ไทดำตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี

ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ. 2371 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้า ฯ ให้แม่ทัพยกทัพไปตีเมืองแก และได้อพยพครอบครัวไทดำมาไว้ที่จังหวัดเพชรบุรีอีกครั้งหนึ่ง

ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ. 2381 เมืองหิมา (ฮิม) เมืองคอย เมืองควร แข่งข้อต่อเมืองหลวงพระบางเจ้าอุปราชวงศ์แต่งตั้งให้ท้าวพระยาคุมทัพไปปราบเจ้าราชวงศ์ได้เอาไทดำมาไว้ที่กรุงเทพมหานครอีกครั้งหนึ่ง

ครั้งที่ 5 ปี พ.ศ. 2423-2428 สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เกิดศึกฮ่อหรือสงครามฮ่อ โดยฮ่อเข้าโจมตีกรุงรัตนโกสินทร์เมือง คือ แคว้นพวน หลวงพระบาง เวียงจันทร์ หลายครั้งทางไทยส่งกองทัพไปปราบฮ่อ และได้มีการอพยพไทดำเข้าไว้ในประเทศไทยปัจจุบันนี้ ได้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จะเห็นว่าชาวไทดำได้มีการอพยพเข้าอยู่ในประเทศไทยหลายครั้ง โดยประเทศไทยได้แบ่งเขตพื้นที่ให้ชาวไทดำได้พักอาศัยอยู่เป็นหลักแหล่ง เป็นกลุ่มเฉพาะตามแต่ละครั้งที่เข้ามาในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรีและได้กระจัดกระจายไปอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย

ไทดำบ้านนาป่าหนาดที่จังหวัดเลยนี้ เป็นผลจากการส่งกองทัพไปปราบฮ่อที่เข้ามากรุงรัตนโกสินทร์เมื่อปี พ.ศ. 2417-2428 โดยอพยพมาจากแคว้นสิบสองจุไทย ซึ่งเป็นครั้งที่ 5 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้โปรดเกล้าให้พระยาภูธรราชหรือพระยาชุมพร เป็นแม่ทัพคุมกองทัพไปปราบฮ่อ และได้อพยพผู้คนจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงมายังประเทศไทย ซึ่งผู้คนที่อพยพมาในครั้งนั้นเป็นไทดำที่มาจากเมืองแถง เมืองพวน เมืองเชียงขวางด้วย เมื่อเดินทางมาถึงเมืองหลวงพระบาง มีผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก สาเหตุเนื่องจากเกิดโรคอหิวาห์ระบาดจากนั้นก็เดินทางข้ามแม่น้ำโขง พากันตัดไม้ทำแพล่องแม่น้ำน่านลงมาในปี พ.ศ. 2423 แต่ยังไม่ถึงกรุงเทพฯ ได้หยุดพักที่เมืองอินทร์ เมืองพรหม พระยาชุมพรก็ได้ถึงแก่กรรมที่เมืองอินทร์ เมืองพรหมนี้ จากนั้นได้ล่องแพมาถึงกรุงเทพฯ และได้ไปตั้งหลักแหล่งชั่วคราวที่คลองสนามแจง บ้านหมี่จังหวัดลพบุรี

ต่อมาเจ้าเมืองบริคันเป็นขุนประเทศของเวียงจันทร์มาขอราชทูรกลับไปยังเมืองเชียงขวางตามเดิมโดยให้ไปตามสมัครใจ เมื่อเดินทางถึงเมืองหล่มสักเจ้าเมืองบริคันต้องรีบกลับไปเจรจากับฝรั่งเศส จากนั้นฝรั่งเศสให้มาตามเอาไทดำจากเมืองหล่มสักอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำเอาราชทูรที่ตกค้างกลับไปประเทศลาว มีไทดำประมาณ 50 ครอบครัวขอตั้งหลักแหล่งอยู่ที่บ้านห้วยปูน ตำบลน้ำก้อ ซึ่งมีแสนพรมภักดีปกครองอยู่ นอกนั้นได้อพยพกลับไปบ้านเดิม โดยมีชาวฝรั่งเศสเป็นผู้นำทาง เดินทางเลาะไกลมาข้ามภูเขามาจังหวัดเลย มาที่บ้านเลยวังใส บ้านนาหลัก บ้านนาดอกไม้ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ได้ข้ามแม่น้ำโขงที่อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคายไปเวียงจันทร์ เมื่อถึงเวียงจันทร์ผู้นำทางก็ปล่อยไทดำทิ้งไว้โดยไม่ส่งให้ถึงบ้านเดิมคือเมืองเชียงขวางมีประมาณ 15-16 ครอบครัวตกค้างอยู่เวียงจันทร์ไม่เดินทางต่อ

ปัจจุบันตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เวียงจันทร์และรอบๆ นอกนั้นได้เดินทางต่อโดยได้พากันตัดไม้ไผ่ทำแพขนาดใหญ่ล่องแม่น้ำโขงลงไป เมื่อถึงเมืองเชียงขวางพบว่าบริเวณนี้ไม่เหมาะที่จะตั้งบ้านเรือน จึงคิดจะกลับมาที่เมืองหล่มสัก บางคนพบญาติพี่น้องก็อยู่อาศัยกับญาติพี่น้องส่วนหนึ่งก็ได้รวมตัวกันเดินทางต่อมาเพื่อตั้งถิ่นฐานแต่ก็อยู่ด้วยความยากลำบากเนื่องจากถูกฝรั่งเศสกดขี่ข่มเหงใช้ให้ทำงานอย่างหนัก ให้ส่งส่วยหากใครไม่มีก็ให้ส่งลูกไปเป็นช้อยหรือซี้ข้า (คนรับใช้) และไม่ให้ทำพิธีกรรมตามความเชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งไทดำนี้เป็นกลุ่มที่รักอิสรภาพ ไม่ชอบให้ใครมาบังคับข่มเหงรังแก จึงตัดสินใจพากันตัดไม้ไผ่และไม่ช่างทำแพล่องแม่น้ำอพยพเลื่อยมาเดินทางข้ามแม่น้ำโขงมาขึ้นฝั่งไทยที่บ้านสงาว อำเภอบางคนคม จังหวัดเลย ข้ามภูฟ้ามาที่อำเภอเชียงคาน

พิธีกรรมและพหุวัฒนธรรมของกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด พบว่า พิธีกรรมและพหุวัฒนธรรมของชาวไทดำ ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การนับถือผีของไทดำหรือไทดำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำรงไว้ซึ่งความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทดำการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เป็นสัญลักษณ์และลักษณะทางวัฒนธรรมของไทดำ ผีที่ไทดำถือว่ามีความสำคัญและใกล้ชิดที่สุดคือ ผีเรือน (ผีบรรพบุรุษ) เพราะเชื่อว่าผีเรือนจะคุ้มครองปกป้องรักษาลูกหลานให้มีความสุข ความเชื่อเรื่องผีเรือนเป็นความเชื่อที่เหนียวแน่นที่สุดและผูกพันกับวิถีชีวิตของชาวไทดำตลอดมาอย่างยาวนาน เมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาแพร่หลายและเป็นที่นิยมนับถือของชาวไทดำก็ตาม ก็ได้ลดการนับถือผีลงแต่กลับผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับการนับถือผีกับศาสนาพุทธให้เข้ากับวิถีของกลุ่มชนได้เป็นอย่างดี ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผีเรือนและการปฏิบัติต่อผีเรือนถือเป็นหน้าที่ของทุกคนเพราะเป็นสิ่งที่ดั่งามเป็นสิริมงคลต่อตนเอง พิธีกรรมและวัฒนธรรมประเพณียึดถือเป็นเรื่องสำคัญและสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษมีความผูกพันกันดุจลูกโซ่ ทำให้เกิดความซึ่มซับอยู่ในจิตสำนึกของบุตรหลานในรุ่นต่อๆ มามิได้ขาด พิธีกรรมต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อดั้งเดิม คือความเชื่อเกี่ยวกับผีได้ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของไทดำ วัฒนธรรมของไทดำมีกลไกหลายระดับที่ช่วยสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคมชาติพันธุ์ของตนไว้ได้ภายใต้สำนึกชาติพันธุ์ของความเป็นพวกเดียวกัน เช่น ภาษา เครื่องแต่งกาย ตลอดจนถึงความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ แต่กลไกที่เข้มแข็งและคงทนที่สุด ได้แก่ คติการนับถือผีบรรพบุรุษและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมก็ยังมีโอกาสที่จะแตกหน่อผลิบาน เกิดพัฒนาการในรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นได้และถือเป็นสิ่งที่ได้สืบสานขึ้นมาจากรากเหง้าวัฒนธรรมดั้งเดิม ลักษณะนิสัยที่อ่อนน้อมเชื่อ

ฟังผู้อาวุโสที่เป็นลักษณะที่สืบทอดกันมาละรักษานับธรรมเนียมประเพณีมาได้จนทุกวันนี้ ภาษาของไทยดำรงอยู่ในภาษาตระกูลไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ มีสำเนียงพูดคล้ายคลึงกับ สำเนียงภาษาภาคอีสานและภาคเหนือ การปกครองจะยึดหลักอาวุโสความเป็นเครือญาติ มี ลักษณะคล้ายพ่อปกครองลูกผู้ปกครองจะได้รับการยกย่องสูงจากผู้ถูกปกครอง การปกครอง ที่ไม่ใช่อำนาจสิทธิขาดนี้ได้ใช้มาตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้าและปัจจุบันยังคงใช้อยู่ เพียงแต่ปรับปรุงเพื่อให้กลมกลืนกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในปัจจุบัน

พลวัตการปรับตัวของชนไทดำบ้านนาป่าหนาดในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดเลย พบว่า พลวัตของกลุ่มชาติพันธุ์ในการต่อสู้และปรับตัวต่อ แรงกดดันต่างๆในสภาพความเป็นจริงของช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยให้ความสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ สิทธิ ความมีตัวตน และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำอย่างเท่าเทียมกัน ผลการศึกษานั้นมีพลังอย่างแท้จริง ในการเสนอทางเลือกที่มีลักษณะหลากหลาย กับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์พหุสังคม และการมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกับของกลุ่มชาติพันธุ์ในพหุสังคม เมื่อพิจารณาอย่างครบถ้วนก็จะเห็นว่า เกือบทุกประเทศในโลกนี้จะมี ประชากรที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์อย่างหลากหลาย เนื่องจากมีประวัติศาสตร์ของ ความสัมพันธ์ ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมกันมานาน การผสมผสานกันทางวัฒนธรรมได้อย่างดี ขณะที่ในอีกหลายสังคมก็อยู่ร่วมกันได้ แม้ว่าจะคง ความแตกต่างของแต่ละชาติพันธุ์เอาไว้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าสังคมนั้นๆ ได้เคารพสิทธิของความแตกต่างทางชาติพันธุ์อย่างเท่าเทียมกัน ที่จริงแล้วสังคมหนึ่งสามารถเคารพในความแตกต่างได้อย่างหลากหลาย นอกจากชาติพันธุ์แล้ว ก็อาจจะเคารพความแตกต่างในทางวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ความแตกต่างในความรู้ และความแตกต่างในความเชื่อเป็นต้น ในทางวิชาการ จะเรียกสังคมที่เคารพในความแตกต่างอย่างหลากหลายนี้ว่าพหุสังคม ซึ่งมักจะเกิดขึ้นได้ อย่างแท้จริงเมื่อสังคมนั้นๆได้พัฒนาความเป็นประชาธิปไตย

ความเปลี่ยนแปลงในการปรับตัวมักจะเป็นความมุ่งมั่นปรารถนาและค่านิยมอันเป็น พฤติกรรมภายใน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอกด้วยการกระทำที่ดี การพัฒนาเป็นกระบวนการ อย่างหนึ่ง เพราะมีขั้นตอนและมีกรรมวิธีที่เกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ นับตั้งแต่การศึกษา ตนเอง การรู้จักตนเอง การประเมินตนเอง เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของ ระบบพลวัตการปรับตัว ในสังคมที่ได้รับจากคนในสังคมนั้น โดยมีหลักที่ใช้ในการพิจารณา โดยมีจุดเน้นอยู่ที่ลักษณะของการพัฒนา 1) การเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณ คุณภาพ และ

สิ่งแวดล้อมทุกด้านให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าสภาพที่เป็นอยู่เดิม 2) มีลักษณะเป็นกระบวนการ ที่เกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันไป 3) มีลักษณะเป็นพลวัตรถึงความเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง 4) มีลักษณะเป็นแผนและโครงการที่ก่อเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า 5) มีลักษณะเป็นวิชาการ คือ การกำหนดขอบเขตและกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนดเช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชนบท การพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาชุมชน การพัฒนาการศึกษา 6) มีลักษณะที่ให้น้ำหนักต่อการปฏิบัติความจริงที่ทำให้เกิดผลจริง 7) การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ โดยมนุษย์ และเพื่อมนุษย์ หรืออาจจะเกิดขึ้นเอง มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด ซึ่งสามารถบอกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมากหรือน้อยเพียงใด ในระดับใดพลวัตรดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการปรับปรุงตนเองและวัฒนธรรมกลุ่ม เพื่อให้สามารถวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอยู่ได้อย่างสันติ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นการวิเคราะห์ตนเองและวัฒนธรรมกลุ่มโดยการสังเกตพฤติกรรมของวัฒนธรรมผู้อื่นรวมทั้งเปรียบเทียบเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมต้อง ขั้นที่ 3 การวางแผนเพื่อการตนเอง วัฒนธรรมกลุ่มและการตั้งเป้าหมาย จากความหมายของการปรับปรุงตนดังกล่าวพอสรุปได้ว่า คนเราจะมีความสุขและดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายของตนที่วางไว้ได้นั้น ต้องมีการพัฒนาตนเอง ให้มีความก้าวหน้าดีขึ้น เจริญขึ้นทั้งความประพฤติ ปฏิบัติ การศึกษา การประกอบอาชีพ การใช้ชีวิตในครอบครัว และในสังคมดังนั้นหากตัวบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีก็จะเกิดผลดี ก็จะเกิดผลดีเกี่ยวเนื่องกับทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องกันในสังคม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แผนภูมิ: ผลวัดการปรับตัวของชนไทดำบ้านนาป่าหนาดในสังคมพหุวัฒนธรรม
จังหวัดเลย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เรื่อง การพัฒนาชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของชาวไทดำ บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเลย จากผลการศึกษาของผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะที่เป็นเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ เพื่อจะเป็นประโยชน์ของการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รูปแบบในการพัฒนาชีวิตตามกลุ่มชนไทดำบ้านนาป่าหนาด ควรจะช่วยกันพัฒนารูปแบบในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในเชิงสร้างสรรค์ ทุกภาคส่วนควรจะรวมตัวกันเพื่อจัดการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาประเพณีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำเอาไว้ และชาวบ้านก็ต้องมีส่วนร่วมช่วยกันฟื้นฟู บำรุงรักษา ให้ได้นานเพื่อลูกหลานพวยภาคหน้า และก็ต้องใช้ประโยชน์นี้เป็นแรงผลักดันให้กลุ่มเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของตนสืบไป ดังนี้

1.2 ภาครัฐควรจะมีการจัดสรรบุคคลที่เข้ามาช่วยในการสั่งการที่มีความคิดเห็นและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำ และให้ความรู้แก่เยาวชนและกลุ่มชาวบ้านทั่วไปที่รู้จักปัญหาและหาทางแก้และกำหนดเป้าหมายในการพัฒนากลุ่มเยาวชนพร้อมกับกลุ่มชาวบ้านให้มีการเข้าร่วมรับฟังนโยบายในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป โดยมีฝ่ายรัฐเป็นผู้สนับสนุนในการนี้

1.3 ภาคเอกชนหรือชาวบ้านนาป่าหนาด ควรจะมีการส่งเสริมและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในหมู่บ้านนาป่าหนาดเพราะมีการจัดกันทุกปี เช่น การเลี้ยงผีบรรพบุรุษ (ผีบ้าน) ในการละเล่นต่างของไทดำประจำปี และให้เยาวชนเข้าร่วมด้วยทุกครั้ง ถ้ามีการจัดหรือมีพิธีกรรมประจำ เพื่อเป็นการส่งเสริมและทำความเข้าใจให้แก่เยาวชน จะทำให้เยาวชนได้ทราบถึงพิธีกรรมที่กระทำ จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเขา ทั้งในทางด้านการฟื้นฟู และรักษาดูแล พร้อมทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมสืบต่อไป

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มชนชาวไทดำบ้านนาป่าหนาด ควรจะมีการปรึกษาและจัดการประชุมให้แก่กลุ่มชนที่มีการรวมกลุ่มกันช่วยกันแก้ไขปัญหาและแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนต้องเข้าร่วมประชุมด้วย เพื่อให้

ความรู้และความคิดเห็นมาประยุกต์เข้ากันแล้วนำไปปฏิบัติ คือ การอนุรักษ์รักษาวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีเอาไว้ให้คนรุ่นหลังต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำบ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในครั้งนี้ ยังมีประเด็นในการวิจัยที่จะศึกษาได้อีก จึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรจะต้องศึกษาถึงกลุ่มเยาวชนของชาวไทดำว่า มีความสนใจใน วัฒนธรรมของตนเองมากน้อยเพียงใด และเยาวชนมีความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองอย่างไร

2.2 และควรจะต้องศึกษาถึงการคงอยู่ของวัฒนธรรมในกลุ่มชาวไทดำ ควรจะมีการปรับปรุงหรือหาแนวทางแก้ไขและควรจะต้องทำอะไรในบางส่วนของวัฒนธรรม และมีการหยุดการปฏิบัติกรรมอย่างนั้นไปแล้วหรือยังมีการปฏิบัติกันอยู่

2.3 กลุ่มชนไทดำควรจะช่วยกันรักษาและหวงแหนมรดกที่ตกทอดมาจาก ไทดำรุ่นคนเฒ่าคนแก่ ถึงแม้จะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมก็ตาม จะเป็นการส่งผลต่อการวิจัยในการอนุรักษ์ถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาวไทดำสืบไป

เอกสารอ้างอิง

สุมิตร ปิติพัฒน์ และเสมอชัย พูลสุวรรณ. (2540). ลาวโซ่งพลวัฒน์ระบบวัฒนธรรมในรอบ สองศตวรรษ. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

Napolian Hil. (2015). Philosophy of Life Science of Success, (13th ed.). Kurong Thep MahaNakhon: The Great Fine Art.

Seree chalao. (2002). Ethnic of culture and traditions, Nakhon Sawan Province: Office of Research and Academic Services, Nakhon Sawan Rajabhat Institute.

Renu Muanjanchoei. (2002). Ethnic groups, culture and traditions, Nakhon Sawan Province: Office of Research and Academic Services, Nakhon Sawan Rajabhat Institute.

Sumitr Pitipad and Smerchai pulluwan. (1997). Laos Song pholawat, Cultural system in two centuries. Bangkok : Faculty of Social Sciences and Anthropology, Thammasat University.